

niji. Izbrali smo župana Smole v odbor Kmečke Zveze za Zibiko. Soglasno so bile sprejete resolucije.

Gospodarske novice

Proti krivični odmeri dohodninskega davka je nastopil poslanec Jugoslovanskega kluba Anton Sušnik. Opozoril je ministra financ na to, kako težko je plačevati osebnodohodninski davek posebno kmetom na Slovenskem, ki morajo poleg osebnodohodninskega davka še plačevati občinske in deželne doklade (dasi ne obstoja nobena dežela več), zemljiški davek, rentni davek in hišnodajniški davek. Pritožil se je zoper večkrat nepravilno, brezobzirno in celo pristransko postopanje davčnih oblasti pri odmeri osebnodohodninskega davka ravno nasproti kmetom in bajtarjem. Zahteval je, naj se obdačenje začne šele pri 10 tisoč K čistega dohodka; naj finančni minister takoj izda posebno naredbo o osebni dohodnini, ki bo uvaževala sedanje gospodarske in življenjske razmere; naj ukrene, da davčne oblasti ne bodo več tako brezobzirno postopale nasproti kmetom in naj se nemudoma izenačijo davki za celo državo.

Kriviča! Vinski davek, ki ga je sklenil svojčas nemški štajerski deželni odbor proti glasu dr. Verstovška, so sedaj napravili tudi našim vinogradnikom na Slov. Štajerskem. Na Kranjskem in po drugih jugoslovanskih krajih tega davka nimajo. Kranjska je imela pred vojno vpeljan davek na vrednostni prirastek. Ta davek pa so sedaj prenesli tudi na razne slovenskoštajerskega prebivalstva. Če je kdo leta 1919 kupil posestvo za 20.000 K, a ga je n. pr. letoš prodal za 60.000 K, mora plačati več tisoč kron davka na prirastek. To je dvojna mera, ki je popolnoma krivična. Kmečka Zveza je v seji izvršilnega odbora dne 30. septembra proti takemu postopanju sklenila odločen protest. Zahtevamo takojšnje sklicanje deželnega zbora za Slovenijo, da se te krivice popravi.

Občni zbor Slovenske Kmetijske Družbe bo začetkom meseca novembra v Ljubljani. Podružnice, ki še niso volile delegatov, naj skličejo do 20. oktobra svoje občne zборе.

Primerne prepovedi. Kotarska oblast v Siseku je prepovedala pobiranje koruze in trgatve grozdja pred 15. oktobrom. Koruza in grozdje morata dobro dozoreti.

Novi smeri v vinoreji. Vinarski ravatelj g. Puklavc v Mariboru je gapišal v listu „Jugoslovanski vinogradar i vočar“ izboren članek pod gornjim naslovom. V spisu pravi naš domači strokovnjak, da bo treba našim vinogradnikom v bodoče gledati, kako bodo pridelali čimveč finih vin. Za Slovenske gorice priporoča sađenje modrega burgundca. V Ljutomeru, Ormožu, Radgoni, St. Lenartu, Ptuj in Mariboru mora nastati jugoslovanska sampanjska industrija. Slaba vina v bodoče ne bodo našla odjemalcev. Članek, ki je res zanimiv, bomo ob priliki prinesli v „Gospodarju“ v obširnem izveščku.

Cehoslovaška potrebuje mnogo vina. Slovenska Kmečka Zveza se je te dni obrnila do čehoslovaške vlade in trgovsko-obrtnih zbornic s prošnjo, naj pridejo Čeho-Slovaki kupovat vina v Jugoslavijo. Za naša izborna vina moramo poiskati novih kupcev.

Vinske cene. Za letošnji vinski mošt, ki bo v mnogih krajih boljši kot lanski, obljublja vinotržci 5 do 7 kron za liter. Se enkrat priporočamo vinogradnikom, da počakajo s trgatvijo vsaj do 15. oktobra.

Sladkor za oslajanje vinskega mošta in napravo petijota bo oddajala Slovenska kmetijska družba v Ljubljani svojim članom. Podružnice naj ekspresno naznanijo potrebnost svojih članov. Cena 11–12 K.

Hmelj. Cena hmelju gre vsak teden kvišku. Na hmeljskem trgu v Zateu plačujejo hmelj od 1200 do 1350 K 50 kg. Tako visokih cen še hmelj ni dosegel.

Cene za žito. Pšenica, rž, ječmen, koruza, ajda: 1 K 60 v do 2 K, oves 80 v do 1 K, fižol 1 K 40 v do 2 K, proso 1 K do 1 K 40 v 1 kg.

Dobava ovs v količini 270.000 kg za dobo 1. oktobra do 31. decembra 1919 za garnizijo Maribor, se bode oddala potom ofertalne licitacije. Ofteralna licitacija se vrši dne 6. oktobra 1919 ob 10. uri pri komandi mesta Maribor. Vsi interesi se vabijo, da vložijo svoje pisemne oferte zapечатene najpozneje do 4. oktobra t. l. komandi mesta. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasa v „Službenih Novinah“, ki izhajajo v Beogradu. Tudi komanda mesta daje potrebne informacije.

Neverjetno! Češki list „Venkov“ poroča, da dobi Čehoslovaška iz Jugoslavije 15.000 vagonov žita. Moka tega žita bo stala baje samo 1 K 68 v kg. Ali je to mogoče? Kako more liberalno-socialistična vlada v Beogradu v tužno dajati žito mnogo ceneje nego je v Jugoslaviji. Vse to delajo liberalci in socialisti brez sodelovanja ljudskih zastopnikov. Zahtevamo volitve, da bomo sodočevali!

Lanene tropine oddaja Slovenska kmet. družba v Ljubljani 100 kg po 170 K.

Sol za zimo. Mariborsko okrajno glavarstvo je dobilo večjo količino soli. Trgovci mariborskega okraja naj takoj naznanijo, koliko soli rabijo.

Apneni dušik, izborna umetno gnojilo za ozimno ter travnika, vinograde in hmeljnike oddaja Slovenska kmetijska družba v Ljubljani. V celem vagonu stane 100 kg 150 K, v manjših množinah 160 K.

Razne cene. Cene za skorje se sedaj gibljejo med 40 K za 100 kg, za čreslovino pa med 42 do 44 K za 100 kg od postaje nakladanja. — Cene za razne sveže živalske kože so sedaj, kakor sledi: Konjske kože komad 50–68 K, goveje kože (vsakovrstne)

15–14 K za 1 kg, telečje kože 15–16 K za 1 kg; za suhe kozje in ovčje kože 12–16 K za komad, za kože jagnjet 6–8 K komad. — Cene za raznovrstna žita so v Jugoslaviji nekako sledeče: Pšenica 100 kg 210–260 K, rž 200–220 K, ječmen 200–220 K, koruza 200–220 K, oves 200–220 K, ajda 160–170 K in fižol 220–260 K za 100 kg.

Tedenske novice

Poroča. V St. Ilju v Slov. gor. se bo dne 5. t. m. poročil trgovec brat tamošnjega g. župnika, g. Josip Bračko z g. Dorico Plevnik, trgovko v St. Ilju. Bilo srečno!

30letnica. Leta 1889 so sledeči gg. učiteljski ki po končanih študijah svojo službo nastopili: M. Cizel (t. kazniški uradnik v Mariboru), Jos. Ceh (nadučitelj, St. Jernej pri Ločah), Fr. Iglar (učitelj v Ribnici na Pohorju), Josip Krajnc (učitelj, Smartno na Paki), Tomaž Kurbus (nadučitelj v Slivnici pri Celju), Jakob Pukmeister (nadučitelj, Sv. Jedert nad Laškimi), Josip Terčak (nadučitelj Ksaverij v Sav. dolini), Oton Vobič (umrl leta 1908 kot učitelj v St. tlenicah), Franjo Zacherl (učitelj v Ljutomeru) in še sedem nemških tovarišev. Pred petimi leti so omenjeni slovenski gospodje nameravali obhajati 25letnico svojega vzgojnega delovanja, a izbruh svetovne vojne je to nakano preprečil. Toliko rajši so se odzvali klicu g. Cizela kot sklicatelja na svojo 30letnico, katero so obhajali dne 21. septembra t. l. v Mariboru v gostilni „Maribor“ v krogu mnogoštevilnih prijateljev in med temi tudi g. Schreinerja, učiteljskega ravnatelja. Spominjali so se svojih nekdanjih prijetnih dni, ponovili so staro prijateljstvo, ko se nekateri že mnogo let niso več videli. Spominjali so se svojih gg. profesorjev (dva še živeča, ki pa se vabilu nista mogla odzvati, drugi so že pokojni), svojega umrlega tovariša Vobiča in drugih prijateljev v svojih govorih (gg. Cizel, Schreiner, Ceh, Kurbus, Pučelik, prof. Pirnat iz Ptuja, Čuš itd.). Zahvalili so se pa tudi pevcem, mariborskim Vandrčkom, ki so pomagali po svojih pesmih, g. nadučitelju Neratu, ki je ob spremljevanju gđ. učiteljice Jurkovič proizvedil več lepih komadov na gosle in so s tem pripomogli, da je shod splošno zadovoljil vse navzoče. — V pondeljek, zjutraj, so se gg. tovariši-učitelji udeležili sv. maše za svoje umrle profesorje in tovariša, nato pa so se poklonili g. ravnatelju Schreinerju, ki jim je razkazal sedanje moderno učiteljsko, katero se pred 30 leti ni stalo. — Popoldne so se gg. jubilarje zopet razkropili na razne strani, obžalujoč, da je slavje tako hitro minilo, a vendar veseli, da so se zopet sešli s svojimi starimi kolegi in prijatelji. Manjkal je samo g. Iglar.

Automobilna zveza Maribor–St. Lenart. Okrajnemu zastopu v St. Lenartu v Slov. gor. se je posrečilo dobiti na razpolago velik osebni samodrežni dokaj bencina, tako da začne že jutri, sredo, dne 1. oktobra prevažati osebe in pošto. Iz Maribora se vozi avto točno ob 12. uri (opolodne) z glavnega kolodvora. V Maribor se vrne zjutraj ob 8. uri. Ko bo vse dobro urejeno, bo vozil samodrežni menda do Radgone. Namerava se tudi avtomobilna zveza Maribor–Gornja Sv. Kungota–Sv. Jurij ob Pesnici. — Opozorjamo, da si mora vsakdo, ki se hoče voziti z avtomobilom v St. Lenart in nazaj, že naprej zagurati prostor.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru se je na gostiji Pernat-Pečoler v Pamečali nabralo 317 K. — Hvala lepa!

Velik dekliški in ženski shod bo 12. oktobra pri Veliki Nedelji za dekleta in žene velikonedeljske dekanije. Ob 10. uri pozno sv. opravilo (pridiguje M. Krajnc), potem shod pred cerkvijo, popoldne večernice s cerkvenim govorom. Dekleta in žene velikonedeljske dekanije in sosedel! Udeležite se tega shoda v obilnem številu!

Velik dekliški in ženski shod bo prihodnje nedelje, 5. oktobra pri Sv. Miklavžu pri Ormožu za dekleta in žene velikonedeljske dekanije. Ob 10. uri pozno sv. opravilo, (pridiguje g. kaplan Vesenj), potem shod pred cerkvijo, popoldne večernice s cerkvenim govorom (govori M. Krajnc). Dekleta in žene velikonedeljske dekanije in sosedel! Pridite v velikem številu!

V nedeljo, dne 28. sept., je zboroval Narodni tabor v Ločah na Koroškem. Ljudski tabor se je pričel s sv. mašo na prostem. Po službi božji je otvoril tabor v imenu Narodnega sveta domači g. župnik Ogris. Predsedoval je zborovanju domačin g. župnik Jurij Trunk. Po pozdravu na vse udeležence je govoril g. poverjenik dr. V. Ravnihar, ki je navduševal na boj za konečno osvoboditev Koroške. G. poslanec Grafenauer je opisoval narodne razmere na Koroškem. Dr. Božič je povdarjal svetoš in pomen narodnih taborov. G. Brandner je govoril v imenu neosvobojenih bratov iz beljaške okolice. Govorila sta tudi načelnik Orlovske Zveze brat Krivec in v imenu Sokolske Zveze brat Kajzelj. Med zborovanjem je priplul nad glave zborovalcev v aeroplanu general R. Maister, ki je pozdravil zborovalce. Kot zastopnik narodnih bojnikov za Koroško je govoril poročnik Ude. Na taboru so nastopili v javni telovadbi Orli in Orlice, Sokoli in Sokolice. Zborovanju je sledila in ga zaključila narodna veselica. Tabor v Ločah na Koroškem je bil nad vse dobro obiskan in brzojavno so ga pozdravili: general Smiljanič, predsednik deželne vlade dr. Brejc in poverjenik za kmetijstvo prošt Kalan. Z navdušenjem je bilo tudi sprejetih več za Koroško pomena vrednih resolucij.

Zupanom ptujskega okraja. Zadnji čas se do počila redno vsem županstvom „Ptujski list“, zlasti odkar prinaša razne objave okrajnega zastopa. Opozorjamo zato vse župane, da „Ptujski list“ ni nikakšen uradni list okrajnega zastopa in da so vse takšne objave le delo njegovega tajnika, g. Sagadina, ki boče s takimi objavami in inserati svoji JDS pomoči do večje veljave v ptujskem okraju. „Ptujski list“ je glasilo ptujskih liberalcev; zato ga naj vsak župan brezpogojno vrne in ne plača; gospoda komisarja Brendiča pa pozivljamo, da prepreči nadaljne inseriranje g. Sagadina v „Ptujskem listu“, ker ga ne beremo vsi in ga tudi ne maramo brati. Naš kmetijski list je in ostane „Slov. Gospodar“.

S potovanja. „Kdor je v napotje doma, naj se na rajžo poda.“ Ta verz sem stihal, ko sem jo zadnji teden udaril proti Sv. Lenartu. Po čudovito ravni in kratkočasni poti, speljani med romantičnimi jezerci, v katerih so plavale prekrasne štirinožne ribice, sem jo primahal v kraljestvo finfarjev. Ze od daleč me je pozdravljala slovenska končnica — jee. Aha, sem si mislil, najbrž kaka trgovina za jajce. Stopam hitreje; kar zagledam se u — torej ujee. Ali ujee ali ojee, kdo mi razloži uganko? Ko pa dospem na glavni trg, zagledam ves prevzet: „Za . . . sobe za tujce.“ Domačini baje kar verjeti ne morejo slovenskemu napisu, zato še vedno nemško pukštabirajo: Zobe ca tujce. Po Za . . . receptu bi se naj še prelevil — vsaj imensko — Slawitsch in drugi. Toda naenkrat ne gre; bila bi preveč težka ločitev od blažene tajepohrustače in g. dr. Gorišek bi ne vedel, kam naj gre s svojo stražo proslavljat kraljevega rojstnega dne, ker bi bilo vse polno navdušenih jugoslovancev. Vobče je St. Lenart snažen trg, nagladko potlak in ozaljšan s prekrasnimi nasadi ob stenah in plotovih. Goriškov avtomobil bo gotovo to lepoto še povišal. — Popotnik.

Zvišanje zamenjalnine za poštne vrednotnice. Z veljavnostjo od 1. oktobra 1919 je morala poštna uprava zaradi visokih nabavnih cen za poštne vrednotnice zvišati zamenjevalno pristojbino za poštne vrednotnice od 1 na 6 v.

Prva slovenska tovarna za izdelovanje usnja v Mariboru je ona g. Franca Krošelj v Kamnici pri Mariboru. Odločno katoliško in narodno-zavednega tovarnarja priporočamo!

Izgubila se je dne 13. septembra t. l. Alojzija Pešl, 25 let staro dekle, na pol mutasto, ne prav pri pameti, s kratkimi lasmi, doma iz Vukovskega Vrha, Jarenina. Kdo kaj ve o njej, se prosi, da naznani na občino.

Kdo ve, kam spada kraj (Hont-komitat) Egegh-Szalatnya severozahodno od Budimpešte in kako se zove po slovaški; naj blagohotno sporoči „Slovenskemu Gospodarju“.

Glavna trafika v Ptujski gori št. 6 se stem razpisuje v oddajo po javnem natečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materijala za 20.750 K 50 v, od česar je znašal trafikantski dobiček 2075 K 05 v. Invalidi iz za zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi prosilci. Takim prosilecem se bo podelila prodaja brez ožira na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 100 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. Jamsčina znaša 200 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 23. oktobra 1919, 10 ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabit do dne 23. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Ptujski gori.

Za dva milijona bankovcev zaplenjenih. Dne 25. septembra so v Špilju petim strankam, došli iz Nemške Avstrije, zaplenili dva milijona novotiskanih bankovcev po 1000 K poleg nove štampilje, s katero so žigosali ta denar.

Tabor v Dobrlivasi.

Svečanost tabora v Dobrlivasi vasi dne 28. sept. so v posebni meri povzdignili naši Orli in Orlice. Posebni vlak, ki je vozil naše telovadce iz Ljubljane, je obstal v Mariboru. Tukaj je izstopilo 350 Orlov in 200 Orlic, ki so korakali ob trobentanju lastnih trobentačev in udarcih godbe po mariborskih ulicah iz glavnega kolodvora na koroškega. Med vožnjo na Koroško so bili naši telovadci na vseh postajah burno navdušeno sprejeti. V nedeljo zjutraj se je udeležil Orel slovesne službe božje v Dobrlivasi, katero je služil generalni vikar slovenske Koroške Matija Randl. Sv. maše se je udeležil tudi general Maister, poverjenik dr. Verstovšek, kapetan Dolar, pri službi božji je pšvirala vojaška godba. Po sv. maši se je pričel tabor na dvorišču benediktinskega samostana. Zborovanja se je udeležil tudi koroški Orel, ki je bil sprejet s posebno navdušenostjo. Tabor je otvoril nad vse burno veselo pozdravljen general Maister, ki je navduševal udeležence v imenu Narodnega sveta za osvobodjenje Koroške. V govoru mu je sledil poverjenik dr. Verstovšek, ki je klical Korošcem, naj zaupajo svojim prvoboriteljem. Koroškim ženam in dekletom ste govorili: Cilka Krekova in dr. Angela Piskernikova. Se zaslužjene koroške Orle je pozdravljala Prekmur-